Gemeente Amsterdam

In gesprek met de buurt en andere belangstellenden

Verslag tweede fase participatie Strategisch Masterplan Universiteitskwartier

30 september 2019

Aanleiding

De Gemeente Amsterdam bereidt in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam een Strategisch Masterplan voor het Universiteitskwartier voor; het gebied dat loopt van Oude Turfmarkt tot Oude Hoogstraat.

In dit plan worden de huidige en toekomstige kwaliteiten van dit gebied beschreven en aangegeven waar rekening gehouden mee moet worden bij onder meer de herinrichting van de openbare ruimte, de herinrichting en verduurzaming van de universiteitsgebouwen, de logistiek en mobiliteit.

Bij zo'n plan horen formele inspraakmogelijkheden, maar de Gemeente Amsterdam wil graag voorafgaand hieraan al in gesprek. Met bewoners en ondernemers op en rond het gebied, studenten die op het Universiteitskwartier onderwijs krijgen, medewerkers van de Universiteit van Amsterdam die er werken en met anderen die ook graag willen meedenken over de toekomst van dit bijzondere deel van de binnenstad.

Doel

Doel van de gesprekken en een enquête is om te vernemen wat bewoners en ondernemers in de buurt, studenten, medewerkers van de UvA en mogelijk ook andere belangstellenden belangrijk vinden voor de toekomst van het Universiteitskwartier. Deze inzichten kunnen de Gemeente Amsterdam en de Universiteit van Amsterdam betrekken bij het maken van het Strategisch Masterplan.

Gevolgde werkwijze

De Gemeente Amsterdam heeft in samenspraak met de Universiteit van Amsterdam een externe begeleider van het participatieproces gevraagd om de gesprekken en de enquête, samen met een gemeentelijk projectteam, te organiseren.

Gekozen is voor een aantal gesprekken voor de zomervakantie (25 juni – 9 juli) en een aantal gesprekken en een aantal aanvullende activiteiten na de zomervakantie (20 augustus – begin oktober).

Voor de zomervakantie zijn drie bijeenkomsten georganiseerd voor degenen die ook al in 2018 betrokken zijn geweest bij verkenningen van de Universiteit van Amsterdam en West 8 over het Universiteitskwartier. Voorafgaand aan deze drie bijeenkomsten is een verkennend gesprek gevoerd met de leden van VOL BG – de georganiseerde bewoners in het gebied – om de opzet van het participatieproces toe te lichten en verwachtingen vanuit de buurt te vernemen.

Belangrijk signaal vanuit de buurt was dat er duidelijkheid moet zijn over het verloop van het participatieproces, de wijze waarop omgegaan wordt met de inbreng van participanten, de mogelijkheid om zich goed voor te bereiden en inzicht in de rollen van verschillende partijen, waaronder die van de gemeente en UvA. Hieruit is de afspraak gekomen dat de buurt, voorafgaand aan elke bijeenkomst, een notitie krijgt op basis waarvan men zich kan voorbereiden en zo snel mogelijk na elke bijeenkomst een concept-verslag verspreid wordt. Om overzicht te houden is een aparte projectpagina op de gemeentelijke website geopend met alle relevante informatie: www.amsterdam.nl/universiteitskwartier. Tevens is huis aan huis in de buurt een uitnodigingsbrief verspreid voor de eerste drie bijeenkomsten op 25 juni, 2 juli en 9 juli.

Na de zomervakantie is het participatieproces verbreed. De gesprekken met de buurt en andere belangstellenden zijn voorgezet. Hiervoor zijn drie bijeenkomsten georganiseerd (27 augustus, 17 september, 1 oktober). Tevens zijn de hoofdthema's en uitgangspunten die voortgekomen zijn uit de drie bijeenkomsten voor de zomer, verwerkt in een enquête. Bekendheid aan deze enquête is gegeven via een huis-aan-huis verspreide flyer in de buurt, via sociale media en via een nieuwsbrief van de Universiteit van Amsterdam aan studenten en medewerkers van de Faculteit der Geesteswetenschappen. Tevens zijn zo'n 60 gesprekken met bewoners in de buurt gevoerd aan de hand van de enquête en zijn twaalf ondernemers gesproken (hotels, horeca, cultuur, straatmanager).

Om het participatieproces zo goed mogelijk te laten verlopen, heeft de externe begeleider van het participatieproces de TU Delft benaderd. Vanuit deze universiteit is Hanneke Stenfert, die promotieonderzoek verricht naar participatieprocessen in den lande, bereid gevonden bij de bijeenkomsten aanwezig te zijn en gevraagd en ongevraagd over het procesverloop te adviseren.

Status van dit verslag

Op de webpagina www.amsterdam.nl/universiteitskwartier zijn alle verslagen, tussenproducten (zoals procesafspraken, hoofdthema's en uitgangspunten) en presentaties van de bijeenkomsten te vinden. Onderhavig verslag geeft, in tekst en beeld, een korte samenvatting hiervan.

Dieptepunt
Dieptepunt
Hoogtepunt
Hoogtepunt

Meet Up #1

25 juni 2019

Een goed participatieproces vraagt om duidelijkheid vooraf. Immers, alleen door vooraf te weten hoe een dergelijk proces verloopt, wie erbij betrokken zijn, hoe omgegaan wordt met verschillende belangen en wat er gebeurt met de inbreng van participanten kan men bepalen of men het de moeite waarde vindt om mee te doen en kan iedereen volgen wat er met de resultaten van participatiebijeenkomsten gebeurt. Voor het Universiteitskwartier is deze duidelijkheid vooraf des te belangrijker omdat er al jaren nagedacht wordt over de toekomst van dit gebied en dit zowel positieve als negatieve ervaringen heeft opgeleverd.

Meet Up #1 verzilvert deze ervaringen: wat ging er in de afgelopen jaren goed, wat ging er niet goed en wat vraagt dit aan afspraken tussen participanten enerzijds en de Gemeente Amsterdam anderzijds over het aankomend participatieproces?

Resultaat van Meet Up #1 zijn tien afspraken. Deze afspraken zijn tijdens Meet Up #3 geaccordeerd, met als kanttekening dat wanneer tijdens vervolgbijeenkomsten nog voortschrijdende inzichten worden geboekt, er ruimte moet zijn om de tien afspraken aan te passen.

Om tot tien afspraken te komen, is tijdens Meet Up #1 gedeeld wat voor goede, minder goede en slechte ervaringen zijn opgedaan met eerdere plannenmakerij, communicatie en participatie, welke lessen hieruit te trekken zijn voor het vervolg en tot wat voor afspraak dit leidt. De voorlopige uitkomsten van Meet Up #1 zijn tijdens Meet Up #2 op onderdelen nog aangevuld en aangescherpt en, zoals gesteld, tijdens Meet Up #3 voor akkoord bevonden.

Dieptepunt
Hoogtepunt
Dieptepunt

Dieptepunt
Dieptepunt
Dieptepunt

UITGANGSPUNTEN
KERNWAARDE

Meet Up #2

2 juli 2019

Tijdens Meet Up #2 heeft de Gemeente Amsterdam, op basis van verkenningen en eerdere bijeenkomsten, vijf hoofdthema's voor het Strategisch Masterplan benoemd en deze vertaald naar uitgangspunten waarmee het Strategisch Masterplan rekening moet houden. Belangrijke grondslag voor deze hoofdthema's is de historische analyse van het gebied.

Om de eeuwenlange geschiedenis van het Universiteitskwartier als anker voor de toekomstige ontwikkelingen te laten dienen, heeft de Gemeente Amsterdam aan de hand van kaartenanalyse en aanvullende historische studies onderzocht wat het gebied voor functies heeft gehad en hoe het zich stedenbouwkundig heeft ontwikkeld. Hieruit zijn zogenoemde 'constanten' geformuleerd, ofwel dat wat het gebied door de eeuwen heen stedenbouwkundig kenmerkt:

- Het gebied is altijd een combinatie van gebouwen en open ruimtes geweest.
- Het gebied is op te vatten als een superblok met grote gebouwen (grote korrel) en kleine parcellering (kleine korrel).
- Het gebied heeft altijd een binnengebied met instellingen (ziekenhuis, universiteit) en daar omheen een profane buitenring gekend.
- Het gebied heeft van oudsher de tegenstellingen in zich van contemplatief versus seculier en rustig versus dynamisch.
- In het binnengebied is altijd een dominante functie geweest: hospitaal/gasthuis/ziekenhuis, rooms-katholieke kloosterenclave, onderwijs. Dit is altijd gecombineerd geweest met aanverwante diensten en wonen.
- Het gebied heeft altijd meerdere grote en kleine ontsluitingen naar de omgeving gehad, die in de loop der tijd overigens op verschillende plekken waren.
- Het gebied is altijd gekenmerkt door veel groen en water, naast bebouwing en openbare ruimte.

Deze historische analyse en de hoofdthema's en uitgangspunten die hieruit voortkomen voor het Strategisch Masterplan zijn verder besproken tijdens Meet Up #2. Dit leidt onder meer tot het benoemen van een extra hoofdthema – leefbaarheid en veiligheid – en het onderschrijven, aanscherpen en aanvullen van de gemeentelijke uitgangspunten. De uitkomsten van Meet Up #2 zijn onder meer verslagen in een overzichtstabel met hoofdthema's en uitgangspunten zoals door de Gemeente Amsterdam voorgesteld, hoofdthema's en uitgangspunten zoals door de buurt voorgesteld en de eerste conclusies hierbij.

KERNWAARDE
IDENTITEIT
Ontmoetingsplaats creëren
Intellectueel klimaat
Divers/gemengd- niet monofunctioneel gebied
Hoogwaardig
Leefbaar

De uitgangspunten zijn opgesteld op basis van vele bro
• Historische analyse
• Huisvestingswensen van de UvA, Samenwerkingsovere
Gemeente UvA
• Uitgangspunten VOL-BG
• Voorgeschiedenis van nieuwe UB
• Studie West8 en bijeenkomsten daarover
• Programma Stad in Balans

IDENTITEIT
TOEGANKELIJKHEID

Meet Up #3

9 juli 2019

Tijdens Meet Up #3 worden de procesafspraken tussen Gemeente Amsterdam en de buurt geaccordeerd. Tevens worden de uitgangspunten waar gemeente en buurt verschillend over denken nader besproken. Door hier nog eens verder over door te spreken, blijkt dat de verschillen in belangrijke mate te overbruggen zijn of zelfs weg te nemen zijn. De uitkomsten van deze bijeenkomst zijn vastgelegd in een geactualiseerd overzicht van hoofdthema's en uitgangspunten.

Tijdens Meet Up #3 spreekt de buurt waardering uit voor de wijze waarop de Gemeente Amsterdam het participatieproces nu inzet. Ook toont men begrip voor het vrij algemene karakter van de eerste bijeenkomsten; dat hoort bij het maken van afspraken over het participatieproces en het bepalen van hoofdthema's en uitgangspunten voor het Strategisch Masterplan. Maar de buurt geeft ook nadrukkelijk aan nu toe te zijn aan het concreet maken wat deze hoofdthema's en uitgangspunten nu betekenen voor specifieke plekken in het Universiteitskwartier. Vraag aan de Gemeente Amsterdam is dan ook om het participatieproces na de zomer te starten met het concretiseren van de uitkomsten uit de Meet Up's van voor de zomer. Daarnaast zijn er vragen gesteld over de verhouding tussen gemeente en Universiteit van Amsterdam, over het verduidelijken van wat het Strategisch Masterplan is en wat wel of niet meegenomen wordt uit eerdere verkenningen, waaronder die van West 8. Deze vragen worden verwerkt in een Vraag&Antwoord, die op de projectpagina zal worden geplaatst.

BEREIKBAARHEID EN LOGISTIEK

Meet Up #4

27 augustus 2019

De bijeenkomsten na de zomer zijn gestart met het, opnieuw, verspreiden van een brief in de buurt. In deze brief is het participatieproces in herinnering gebracht en is een vooruitzicht gegeven op de nieuwe bijeenkomsten. Tevens is verwezen naar de projectpagina waarop de voorgaande bijeenkomsten verslagen zijn en waarop de enquête te vinden is.

Tijdens Meet Up #4 zijn de uitgangspunten voor het Strategisch Masterplan 'getest' aan de hand van twee locaties. De deelnemers van de bijeenkomst hebben zelf twee locaties gekozen: de binnenterreinen achter het Allard Pierson Museum en de omgeving van de Oudemanhuispoort-Slijkstraat. Door concreet in te zoomen op twee locaties is verkend of de geformuleerde uitgangspunten voldoende richting geven. Voor een groot aantal uitgangspunten is dit het geval, maar het 'testen' geeft ook aanleiding om bepaalde uitgangspunten aan te scherpen of te herformuleren. Tevens blijken enkele uitgangspunten in deze fase van het participatieproces – zonder kaarten of eerste concepten van het Strategisch Masterplan – nog lastig te 'testen'. Mede daarom wordt tijdens Meet Up #4 toegezegd om tijdens de volgende bijeenkomst de eerste concept-openbare ruimtekaarten voor te leggen. Hiermee kan het gesprek concreter worden.

Agenda

Legenda

Meet Up #5
17 september 2019

Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste concept-openbare ruimtekaarten gepresenteerd. De eerste kaart betreft een functiekaart; hierop is te zien waar welke voorziening verwacht wordt. De tweede kaart betreft een sferenkaart; hierop zijn de openbare ruimtes van het Universiteitskwartier onderscheiden naar verwachtte dynamiek en groen. De derde set aan kaarten laat zien hoe de openbare ruimtes gedurende de dag, avond en nacht publiek toegankelijk blijven of tijdelijk afgesloten worden. De vierde kaart betreft de logistiek; hierop is te zien waar plekken voorzien zijn voor het organiseren van afval en materalen. De concept-openbare ruimtekaarten worden toegelicht door de gemeente en de Universiteit van Amsterdam.

Daarnaast wordt de eerste respons op de enquête gepresenteerd en wordt toegelicht wat uit de gesprekken met de ondernemers in de buurt gekomen is. Tot slot wordt aangegeven hoe de uitgangspunten verder aangescherpt zijn aan de hand van de uitkomsten van Meet Up #4.

Na deze toelichtingen is er ruimte om verder in gesprek te gaan over de concept-openbare ruimtekaarten. Dit levert al verschillende reacties op. Echter, omdat de deelnemers tijdens Meet Up #5 niet in de gelegenheid waren om zich voor te bereiden op de gepresenteerde concept-openbare ruimtekaarten wordt aan het eind van de bijeenkomst de vraag gesteld of men behoefte heeft aan een extra Meet Up. Deze belangstelling is er bij een aantal buurtbewoners. Men geeft aan in de tussentijd de aangescherpte uitgangspunten nog eens naast de eerste concept-openbare ruimtekaarten te leggen.

Meet Up #6
1 oktober 2019

Tijdens een extra bijeenkomst, die ook aangekondigd is op de projectpagina, zullen de eerste concept-openbare ruimtekaarten verder besproken worden. Tevens wordt een vooruitblik gegeven op het programma van 8 oktober 2019; de bijeenkomst in Pakhuis de Zwijger waar de uitkomsten van het participatieproces tot nu toe centraal staan. Tot slot zal ook vooruit gekeken worden op het proces na 8 oktober. Het idee wordt voorgelegd om de communicatie met de buurt actief te vervolgen en rondom specifieke onderwerpen, zoals duurzaamheid en autoluw, verdiepingsbijeenkomsten te organiseren.

stand enquête

Tussenstand enquête
wonen
werken
113
49
60
8
16
5
13
studeren

Enquête, gesprekken in de buurt en gesprekken met ondernemers

Om zoveel mogelijk belanghebbenden en belangstellenden in de gelegenheid te stellen om in deze fase van de planvorming hun ideeën over de ontwikkeling van het Universiteitskwartier te delen, zijn parallel aan de Meet Up's aanvullende acties verricht. Er is een enquête opgesteld waarin de hoofdthema's en uitgangspunten, zoals voortgekomen uit de bijeenkomsten voor de zomer, zijn gepeild. De vragen in deze enquête zijn vooraf voorgelegd en voor een deel ook aangescherpt door de Universiteit van Amsterdam en een vertegenwoordiging vanuit VOL BG. Zoals gesteld is deze enquête kenbaar gemaakt via een huis-aan-huis flyer in de buurt, sociale media en de communicatie van de UvA.

Omdat bij de bijeenkomsten voor de zomer maar een beperkt aantal buurtbewoners aanwezig zijn geweest, zijn er twaalf gesprekken met ondernemers gevoerd. Tijdens deze gesprekken, van zo'n uur per gesprek, is gepeild in hoeverre de aanstaande ontwikkelingen bekend waren. Tevens zijn de vragen uit de enquête betrokken bij de gesprekken. Van elk gesprek is een concept-verslag gemaakt, dat ter accordering voorgelegd is aan de gesprekspartners. De belangrijkste reacties zijn:

- Ondernemers zijn redelijk tot goed bekend met de ontwikkelingen in de buurt, één ondernemer is maar beperkt bekend.
- Ondernemers zien meerwaarde in de ontwikkeling van het Universiteitskwartier: voegt iets toe aan binnenstad, is een kwalitatieve bestemming.
- Ondernemers hebben begrip voor autoluw beleid, maar benadrukken ook het belang om bereikbaar te blijven voor hun gasten, logistiek en afval.
- Ondernemers benadrukken het belang van extra fietsparkeervoorzieningen.
- Mogelijkheden voor vervoer van gasten over water wordt maar beperkt gezien.
- Verduurzaming is voor de meeste ondernemers een belangrijk onderwerp. Echter: de wijze waarop het wordt toegepast of de mogelijkheid die men geboden wordt, verschilt: Eén ondernemer geeft aan dat er bijna niets mag vanwege de monumentale status. Een andere ondernemer geeft juist aan dat er substantieel geïnvesteerd is in de monumentale verduurzaming. Enkele ondernemers hebben belangstelling om te verkennen of duurzame energievoorziening meer collectief te organiseren is.

Aanvullend op deze gesprekken met ondernemers in de buurt, zijn tijdens twee avonden bezoeken gebracht aan zo'n 60 bewoners. Het projectteam is langs de deuren gegaan en heeft ook zo nog bewoners kunnen informeren en hun ideeën over de uitgangspunten kunnen peilen. Het beeld dat uit deze gesprekken aan de deur komt, is vrijwel identiek aan de digitale respons. Alleen op de vraag of er extra afspraken nodig zijn over het managen van mogelijke drukte in een omgeving waar ook gewoond wordt, komt een ander beeld naar voren. De stelling 'omdat er ook gewoond wordt, vraag de drukte van studenten om extra afspraken, zoals sluiting laat in de avond en 's nachts van universiteitsbibliotheek en andere voorzieningen' wordt door 71% van de digitale respondenten ondersteund, terwijl dit maar 47% van de respondenten is via de huisgesprekken. Belangrijkste reden voor deze lagere ondersteuning is dat bewoners via de huisgesprekken aangeven dat er nu ook al studenten wonen en dat dit prima gaat.

De respons op de enquête – digitaal en via de huis-aan-huis gesprekken – is in vergelijking met soortgelijke enquêtes hoog: zo'n 15% (i.c. 343 enquêtes, waarvan 282 digitaal en 61 via huis-aan-huis gesprekken op zo'n 2.260 adressen in de buurt; peildatum 17 september 2019). De antwoorden ondersteunen overtuigend de hoofdthema's en uitgangspunten voor het Strategisch Masterplan, zoals deze uit het participatieproces voor de zomer naar voren zijn gekomen. Bij iedere vraag hadden de respondenten de mogelijkheid om een toelichting of aanvullende reactie te geven. Dit is veelvuldig gedaan.

Klankbordgroep

Voor de zomer is het idee voor het instellen van een tijdelijke Klankbordgroep aan de deelnemers van de eerste Meet Up's voorgelegd. Doel van deze Klankbordgroep zou zijn om mee te denken over de Meet Up's en toe te zien op het navolgen van de procesafspraken zoals gemaakt tussen gemeente en buurt. Aan VOL BG is gevraagd om twee vertegenwoordigers in deze Klankbordgroep af te vaardigen. Tevens zou in de buurt nog verkend worden of een of twee andere bewoners en een of twee ondernemers belangstelling hebben deel te nemen aan de Klankbordgroep.

Na de zomer is gestart met een eerste bijeenkomst, waarbij vooralsnog alleen de vertegenwoordigers van VOL BG aanwezig waren. Naar andere deelnemers wordt nog gezocht.
Tijdens de eerste bijeenkomst is terug- en vooruit gekeken op het participatieproces. Er is waardering uitgesproken over het proces. Ook is zorg geuit over de enquête en de bijeenkomst in Pakhuis de Zwijger. Zijn respondenten die minder op de hoogte zijn over het Universiteitskwartier wel in staat zijn om de vragen op een juiste manier te beantwoorden? En hoe wordt ervoor gezorgd dat er tijdens de bijeenkomst in Pakhuis de Zwijger voldoende aansluiting blijft bij wat er in de buurt leeft en speelt? Wat dit laatste betreft wordt voorgesteld om het programma toe te lichten en te bespreken tijdens Meet Up #6 en in het programma ook buurtbewoners een rol te geven.

Hoe verder?

Op 1 oktober vindt een extra Meet Up (de zesde) plaats. De week erop vindt een verantwoording van het doorlopen participatieproces plaats in Pakhuis de Zwijger. Tijdens deze avond wordt door gemeente en UvA een toelichting gegeven op de eerste concept-openbare ruimtekaarten (en de analyse die hieraan ten grondslag ligt). Tevens zullen vier onderwerpen uitgelicht worden, waarbij vertegenwoordigers van gemeente, UvA en de buurt (bewoners, ondernemers) betrokken worden. De vier onderwerpen zijn: wonen versus dynamiek, fietser versus voetganger, beheer en veiligheid en verduurzaming.
Zoals hiervoor aangegeven wordt tijdens Meet Up #6 verkend of de buurt belangstelling heeft voor verdiepingsbijeenkomsten rondom specifieke onderwerpen in de periode na 8 oktober 2019.

Bijlage I

Aangescherpte uitgangspunten

1. Leefbaarheid en veiligheid

Hoofdthema	Uitgangspunt **In het Universiteitskwartier …**
1. ***Leefbaarheid en veiligheid:*** - Het Universiteitskwartier is de plek van én voor mensen - Zorg dat verschillende doelgroepen (bewoners, studenten, werknemers UvA en bezoekers) met elkaar bijdragen aan een prettig leefklimaat - Een prettig leefklimaat is: geen (geluids)overlast, (sociaal) veilig, harmonieus samengaan van doelgroepen, gedrag dat zich voegt in deze omgeving van rust, sereniteit en levendigheid	**… staat de leefbaarheid voorop.** Toelichting: mensen bepalen de sfeer. De sfeer op het Universiteitskwartier is dat er verschillende doelgroepen zijn, die tezamen in harmonie wonen, werken, studeren en bezoeken. **… wordt de leefbaarheid actief beheerd.** Toelichting: om te zorgen voor een fijn leefklimaat waar verschillende doelgroepen in harmonie verkeren, zal tijdens de bouwactiviteiten en daarna actief beheer georganiseerd zijn. Hierbij moet duidelijk zijn wie waarvoor verantwoordelijk en aanspreekbaar is. **… wordt de drukte gemanaged.** Toelichting: het Universiteitskwartier is openbaar toegankelijk en iedereen is welkom. Naar verwachting zal het gebied aantrekkingskracht uitoefenen op bewoners, studenten, medewerkers van de UvA en bezoekers van de universiteitsvoorzieningen. Dit zal ook levendigheid met zich mee brengen. Deze zal, waar nodig, goed begeleid moeten worden om levendigheid hand in hand te laten gaan met leefbaarheid. **… is het veilig.** Toelichting: onderdeel van het actieve beheer is het zorgdragen voor een veilige omgeving, onder meer door toezicht en het voorkomen van anonieme plekken.

2. Identiteit

Hoofdthema	Uitgangspunt **In het Universiteitskwartier …**
2. ***Identiteit:*** – Combinatie van gebouwen en open ruimtes – Sterk contrast tussen rust en sereniteit (‘oase’) in het middengebied en meer dynamiek aan de randen – Groen en water dragen bij aan het bijzondere karakter van dit gebied – Combinatie van functies (wonen, onderwijs, onderzoek en voorzieningen), waarvan geen van de functies een andere functie moet belemmeren – Daar waar ontmoetingen plaats vinden in de openbare ruimte, moeten deze zich verhouden tot het rustige en serene karakter	**…is een balans tussen functies.** Toelichting: door een juiste balans van de functies in het Universiteitskwartier (studeren, werken, wonen, bezoeken) wordt het gebied als geheel ervaren als rustig, sereen en levendig. Daar waar sprake is van meer functies bij elkaar moet de ene functie de andere niet belemmeren. Voor specifieke onderdelen van het gebied kan het echter ook gaan om één (dominante) functie, zoals het wonen. **… is het rustig, sereen of levendig.** Toelichting: door de juiste balans van functies in het Universiteitskwartier wordt het gebied als geheel ervaren als rustig, sereen of levendig. Voor deelgebieden waar sprake is van één (dominante) functie zal het gaan om ofwel rust (zoals bij het wonen), ofwel sereniteit (zoals bij enkele hofjes) ofwel om levendigheid (zoals bij het studiecentrum annex bibliotheek). **… vinden ontmoetingen plaats.** Toelichting: in de gebouwen treffen studenten, medewerkers en gasten van de UvA en bezoekers van de voorzieningen elkaar. Daarbuiten zullen ontmoetingen – in de binnenterreinen en het groen – zich nadrukkelijk voegen in de rust en sereniteit. … **komen voorzieningen die passen bij het kennis- en woonmilieu.** Toelichting: er zal voor gezorgd worden dat de voorzieningen bezoekers aantrekken die bewust kiezen voor het rustige, serene en contemplatieve karakter van het gebied. Voor vertier en vermaak moet men naar andere delen van de binnenstad. Zo wordt overlast voorkomen. **… wordt ‘eigenaarschap’ gefaciliteerd.** Toelichting: er zal voor gezorgd worden dat het gebied uitstraalt dat de bewoners, ondernemers, studenten en medewerkers van de UvA ‘over het gebied gaan’. Vanuit betrokkenheid, gebruik en concrete inzet in beheer. Denk bijvoorbeeld aan het zelfbeheer van het groen.

3. Toegankelijkheid

Hoofdthema	Uitgangspunt **In het Universiteitskwartier …**
3. Toegankelijkheid: – Het Universiteitskwartier moet in de luwte van de dynamische binnenstad blijven liggen, maar is door ontsluitingen wel goed verbonden met de andere delen van de binnenstad – Als je het Universiteitskwartier betreedt, moet duidelijk zijn dat dit gebied zijn eigen sfeer heeft en hierbij passend gedrag hoort. De entrees moeten dit gedrag oproepen – Daar waar de binnenterreinen openbaar zijn, geldt dat een bezoeker zich bewust is van wat voor gedrag hierbij hoort	**… zijn de verbindingen en ontsluiting met de omgeving verbeterd.** Toelichting: het Universiteitskwartier zal voor voetgangers en fietsers goed aangesloten zijn op doorgaande routes. Om een serieus alternatief te zijn voor bevoorrading en logistiek per auto, zullen ook de waterwegen rondom het Universiteitskwartier goed ontsloten moeten zijn. **… zorgen de entrees/poorten voor een gepast gedrag.** Toelichting: iedereen is welkom, maar men is zich bij het betreden van het gebied ervan bewust dat het Universiteitskwartier een luwtegebied is, waar in de rust gewoond, gestudeerd, gewerkt en onderzoek wordt verricht. **… is duidelijk welke openbare ruimte publiek, semipubliek en privé is.** Toelichting: de karakteristieke hovenstructuur zorgt voor verschillende type openbare ruimtes. Sommige zijn openbaar, andere semi –openbaar of zelfs privé. Voor iedereen moet dit duidelijk zijn, bijvoorbeeld via de inrichting en/of het beheer. Uitgangsput is dat het Universiteitskwartier zo veel als mogelijk publiek toegankelijk is. Maar met het oog op de leefbaarheid en veilig kunnen specifieke binnenterreinen (hoven, tuinen) door de dag heen in toegankelijkheid verschillen. Een binnentuin waar omheen veel gewoond wordt, kan overdag openbaar toegankelijk zijn, maar in de avonduren en 's nachts tijdelijk worden afgesloten met oog op de leefbaarheid en veiligheid. **… wordt zelfbeheer actief ondersteund.** Toelichting: de binnenterreinen (hoven, tuinen) die nu door bewoners zelf worden beheerd, laten zien dat openbare toegankelijkheid hand in hand kan gaan met rust en respectvol gedrag. Blijkbaar dragen zelfbeheer en de wijze waarop deze ingericht zijn bij tot gewenst gedrag. Zelfbeheer dient daarom gestimuleerd te worden in het Universiteitskwartier, maar mag nooit tot een verplichting leiden.

4. Historie en monumentaliteit

Hoofdthema	Uitgangspunt **In het Universiteitskwartier …**
4. Historie en monumentaliteit – Versterk het historische karakter – Verbeter het ensemble van monumenten en nieuwbouw – Beperk historie en monumentaliteit niet alleen tot de gebouwen. Geef meer ruimte aan groen (en het water), zoals het ooit ook geweest (en beloofd) is . – Denk na over welke functie in welk gebouw komt, wat dit voor 'traffic/drukte' oproept en of dan nog sprake is van een openbare ruimte die past bij de sfeer van het gebied. Denk in termen van 'laadvermogen'.	**… is de hovenstructuur versterkt.** Toelichting: een van de bijzonderheden van het Universiteitskwartier is de hovenstructuur. Deze hovenstructuur, met karakteristieke en verschillende binnenterreinen en tuinen, zal stedenbouwkundig en beheersmatig versterkt moeten worden. **… is de samenhang tussen de gebouwen verbeterd (ensemble).** Toelichting: samenhang tussen het ensemble van rijksmonumenten en nieuwbouw verbeteren. **… is de aansluiting van gebouwen op openbare ruimte verbeterd.** Toelichting: door opnieuw te bepalen waar hoofd- en secondaire entrees komen. **… zijn openbare ruimtes en gebouwen aan te passen aan nieuwe eisen des tijds.** Toelichting: openbare ruimtes en gebouwen moeten flexibel/adaptief zijn, bijvoorbeeld door een studiezaal na verloop van tijd te gaan gebruiken als werkplek.

5. Bereikbaarheid en logistiek

Hoofdthema	Uitgangspunt **In het Universiteitskwartier …**
5. Bereikbaarheid en logistiek: – Zorg dat fietsers door het gebied heen kunnen rijden. – Zorg dat fietsers en het parkeren van fietsen elkaar, letterlijk en figuurlijk, niet in de weg zitten. – Biedt bewoners mogelijkheden om hun fiets te parkeren dicht bij huis, ofwel in fietsparkeerstalling (mits altijd bereikbaar voor bewoners), ofwel op straat. – Zorg dat voetgangers zich gedragen naar de sfeer van het gebied en niet al te dominant worden op straat. – Stimuleer logistiek en bevoorrading via water. – Zorg dat invulling wordt gegeven aan het autoluw maken van de binnenstad.	**… heeft de voetganger voorrang, maar is niet te dominant aanwezig.** Toelichting: een autoluw gebied dat primaat geeft aan het langzame en rustige verkeer (voetganger en fietser) past bij de sfeer en het karakter van het gebied. Wanneer dit leidt tot grote groepen bezoekers te voet die lawaai maken en het leefklimaat verstoren, dan is dit niet de bedoeling. **… is onderdeel van doorgaande fietsroutes, onder voorwaarden.** Toelichting: om goed bereikbaar te zijn voor fietsers zal het Universiteitskwartier goed aangesloten moeten zijn op doorgaande fietsroutes. Echter, wel op zo'n manier dat het fietsverkeer over het Universiteitskwartier noch conflicteert met de in- en uitgangen van parkeervoorzieningen in het gebied, noch met de openbaar toegankelijke binnenterreinen (hoven, tuinen). **… is het fietsparkeren op eigen terrein.** Toelichting: de UvA zorgt dat studenten en medewerkers hun fiets inpandig kunnen parkeren en dat entrees van de fietsparkeervoorzieningen buiten het verblijfsgebied liggen. **… vindt de logistieke bevoorrading plaats aan de randen.** Toelichting: verstoring van het verblijfsgebied wordt voorkomen door bevoorrading en afvoer van afval aan de rand van het BG-terrein en Oudemanhuispoort plaats te laten vinden. Hier hoort ook bevoorrading over water bij. **… worden de waterwegen benut voor logistiek en bevoorrading.** Toelichting: stimuleer het gebruik van het water voor logistiek en bevoorrading van de UvA, maar ook voor de logistiek en bevoorrading van andere ondernemers en bewoners. **… is de verkeersveiligheid geborgen.** Toelichting: scheiden van verkeersstromen kan de verkeersveiligheid verbeteren. Autoluw is hiervoor een manier.

6. Duurzaam en groen

Hoofdthema	Uitgangspunt **In het Universiteitskwartier …**
6. Duurzaamheid en groen: – Bied ruimte voor duurzame innovatie en experimenten. – Beperk verduurzaming (van gebouwen, water, energie) niet tot de gebouwen van de UvA, maar betrek ook andere eigenaren bij de verduurzaming. – Waardeer de verschillende functies van groen (gezondheid, welzijn, ontmoeting, geluidsdemping, klimaatadaptatie) en geef meer ruimte hiervoor in het gebied.	**… wordt ingezet op het collectief verduurzamen en energieneutraal maken van het gebied** Toelichting: het Universiteitskwartier zal even zo veel energie gebruiken als het zelf opwekt of mogelijk zelfs extra voor anderen. Probeer de investeringen in verduurzaming (energie, warmte, et cetera) zoveel als mogelijk gebiedsgericht of mogelijk zelfs ook met de omgeving van het Universiteitskwartier te organiseren. Betrek hierbij ook andere eigenaren dan UvA, zoals andere eigenaren en exploitanten van vastgoed. **… is men circulair** Toelichting: geen eindige grondstoffen uitputten en reststoffen volledig en opnieuw inzetten. Vooral voor de bouw bedoeld, maar mogelijk ook voor de materialisatie van de openbare ruimte. **… zijn gebouwen en openbare ruimte klimaatbestendig** Toelichting: door klimaatverandering stijgt de kans op wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen. Ruimtelijke inrichting, gebouwen en openbare ruimte zijn hierop voorbereid. **.. wordt geëxperimenteerd met nieuwe vormen van verduurzaming** Toelichting: verken de mogelijkheden hoe de grachten rondom het Universiteitskwartier ook kunnen bijdragen aan innovatie en verduurzaming. **… is meer groen** Toelichting: zorg dat er in het gebied meer groen komt. **… dient het groen vele doelen** Toelichting: groen is niet alleen fijn om er naar te kijken en er even te zitten, maar zorgt ook voor biodiversiteit, een gezonde leefomgeving, een prettige woonomgeving, een stimulerende onderwijs- en onderzoeksomgeving en het kan ook nog eens geluid dempen. Zorg dat daar waar vergroend wordt, duideljik is welke doelen beoogd worden en dat deze aansluiten op de gewenste sfeer.

Gemeente
Amsterdam